

Dění událostné

Už Aristotelés rozpoznával místní (lokální) pohyb, kdy je „něco“ (předběžně řekněme nějaká „věc“ – Tredennick a Armstrong ostatně mluví o „věci“ – „thing“ – zcela bez skrupulí i mnohde jinde) pohybováno zvenčí neboli přemísťováno, jen jako jeden z druhů „pohybu“; proti tomu zejména v jistém smyslu poukázal na jiný pohyb, jehož původ není vnější, nýbrž vnitřní. Stanovil právě pro tento „pohyb zevnitř“ čili „z vnitřku“ pojmenování *energeia* – to poukazuje na to, že jde o pohyb uvnitř, *en*, tedy pohyb vnitřní, eventuálně pohyb zevnitř (to rozlišení u něho nenajdeme, ale důraz je položen na to, že jde o pohby, který není vnějšího, ale vnitřního původu). Tak daleko to ovšem Aristotelés nedomyslel, nedotáhl (srv. jeho pojetí ‚možnosti‘ a ‚uskutečňování‘). Právě zde je třeba dobře rozlišovat, jak odlišný význam má „možnost“ (a uskutečňování) třeba při místním pohybu a třeba při vnitřním (niterném) pohybu integrované události, tj. v událostném dění. Místní pohyb není pohybem událostným, ale může být myšlenkově uchopen jen jako událost nepravá, tj. pseudo-integrovaná jen v pohledu (recepti resp. reagenti) odjinud, z perspektivy jiných ‚subjektů‘ (pravých událostí, které jsou schopny reagovat i na hromady a polohromady jen díky svému subjektu resp. díky sobě jako subjektu).

(Písek, 180908-1.)